

REDACTION - REDACJA
ADMINISTRATION - ADMINISTRACJA
46, rue de la Charité, LYON
Tél.: Franklin 07-30
Cin. Postals: Lyon-623-06
ABONNEMENTS - ABONNEMENTS
1 an 3 fr.
3 mois 1 fr.
20 s.
25 s.

WIARUS POLSKI

QUOTIDIEN POLONAIS

Directeur
Dyrektor } Dr S. NAWROCKI

Rok 54^z. Année. Nr. 103

SAMEDI - DIMANCHE
ROBOTA - NIEDZIELA
1-2
M A I 1943
M A J
Dziś winaujemy: Filipom i Jakubom
Jutro: Zygmunta i Anasztaza
Po jutrze: Konst. 3-go Maja
PRIX
CENA) 1 fr.

Dalsze odcinki karty odzieżowej zostaną odblokowane

Vichy. — Sekretariat stała dla Produkcji Przemysłowej komunikację.
W „Dzienniku Urzędowym” z 24 kwietnia figuruje decyzja kierownika sekcji rozdziałowej tkanin w Głównym Urzędzie rozdziału produktów przemysłowych, powiększająca ilość wymaganych punktów na niektóre artykuły odzieżowe.
W związku z tym nastąpić ma niebawem odblokowanie dalszych odcinków kart odzieżowych.
Trudno jest określić naprawdę ilość dozwoleń do obiegu punktów, przewidując się jednak liberalniejsze traktowanie pod tym względem kart kategorii E i J niż kategorii A.

PRZYDZIAŁ MYDŁA W MAJU

Vichy. — Normalny przydział mydła stanowi dla kategorii E, J i innych — 100 gr. na kupon Nr. 1, oraz
na kupon Nr. 2 następujące normy: kat. E — 187,5 gr. mydła do prania lub 620 gr. proszku; kat. J — 75 gr. mydła do prania lub 50 gr. proszku; pozostałe kategorie — 37,5 gr. mydła do prania lub 250 gr. proszku.
Dla pracowników w zawodach specjalnych: 100 gr. mydła do użytku osobistego oraz 37,5 gr. mydła do prania lub 250 gr. proszku.

DYSYDENCI W MUNDURACH AMERYKAŃSKICH

Vichy. — Dopiero teraz zaczęły napływać do Afryki Północnej ekwipunek dla dysydentów oddziałów francuskich, obiecany podczas konferencji w Kazablance. Przy tej sposobności jeden z dziennikarzy amerykańskich oświadcza, że „między żołnierzami amerykańskimi i amerykańskimi oddziałami już panowała opinia, iż oddziały francuskie zastępują na lepsze wyposażenie w broń, gdyż ostatecznie walczą one prawie z gołymi rękami”.
Odtąd oddziały te mają nosić mundury amerykańskie.

POLSCY EMIGRACI w liczbie 20 zostali aresztowani przez policję madyjską, jak donosi MTL. Chcieli oni wyjechać okrętem hiszpańskim do Ameryki. Byli to przeważnie technicy budowy samolotów.

O młodzieży polskiej przebywającej w Palestynie

Jeden z tygodników polskich przynosi korespondencję z Bliskiego Wschodu — z obozu polskiej młodzieży, która została na skutek wydarzeń wojennych rozdzielona od rodziny. Czytamy tam m. inn.:
„Zajrzyjmy ż kolei do wnętrza tego zbiorowiska wykołonych i pokrzywdzonych przez los dzieci polskich, które dopiero teraz przychodzą powoli do „normy” i zapożyczają się bojąco pobieżnie z pracą nad ich wykształceniem i wychowaniem.
A więc obóz... Rzecz jasna, że tym małeletnim należą się coś więcej niż obóz w palestyńskim ślepie. Cóż jednak można zrobić, jeżeli nie ma innych możliwości. Polska działawa przebywa więc w obozie, lecz i to jest bardzo dużo, bo ziemia na której rozłożony jest obóz jest ciepła, powietrze jest suche, słońce w obecnej porze roku nieżbyło ostre, nie ma głodu, wśród młodzieży nie grasuje ani szkorbut ani czerwonka.
„Lecz czy to jest wszystko? A gdzie jest dobra polska książka w takiej ilości, aby chłopcy mogli czytać, nie czekając na kolejkę tygodniami? A gdzie kulturalne i rozwijające umysł gry? Gdzie wreszcie lekarstwa bez ograniczeń, gdzie przedmiotowy codzienny użytek, które powinni posiadać każdy kulturowy człowiek prócz jedyni tego stroju.
„W obozie znajdują się obecnie ponad półtora tysiąca młodzieży, a jest spodziewany nowy transport, liczący kilkuset

RUM NA 1 MAJA

Vichy. — Marszałek oficjalnie prezent z okazji 1 maja. Na wskazany oddział odcinek otrzymują niektóre kategorie spożywców 25 centylitrów rumu.

DODATKOWY PRZYDZIAŁ CUKRU NA KONFITURY

Vichy. — Minister Rolnictwa i Aprobacji podaje do ogólnej wiadomości, że w czerwcu i lipcu nastąpi dodatkowy przydział cukru w wysokości 250 gr. miesięcznie, jak to ma miejsce na miesiąc maj, dla wszystkich konsumentów. Dodatki te przeznaczone są na robowanie zapasu konfitur dla użytku rodzinnego.

Z działań wojennych

Komunikaty niemieckie

Berlin. (29. 4.) — Ataki nieprzyjacielskie na przyczółku Kubania i na południowo-wschód od Leningradu nie dały wyniku. Na innych odcinkach frontu wschodniego dzień przeszedł spokojnie. Lotnictwo niemieckie zniszczyło 52 aparaty sowieckie, nie ponosząc żadnych strat ze swej strony.

W Tunizji, na północno-wschód od Medzel-el-Bab, nieprzyjacielska formacja pancerza, mająca przewagę liczbowa, przedostała się w głąb naszych pozycji; została ona zaatakowana przez rezerwy niemieckie i odrzucona po za pozycje wypadowe, z wielkimi stratami.

Na pozostałych odcinkach frontu do opanowania lokalne, częstokroć kontratakujące.
Wzdłuż całego frontu tunijskiego, formacje Luftwaffe podtrzymywały akcje wojsk lądowych. Na wybrzeżu przyłąka Bon myśliwce wzięli udział w strajczym ataku na nieprzyjacielskim.

W nocy z 27 na 28 kwietnia stoczono bitwę w kanale La Manche. Wzięły w niej udział z jednej strony jednostki obronne konwoju niemieckiego, z drugiej zaś, formacje kontrotropowców brytyjskich. W toku tej walki zatopiono 2 statki strażnicze, uszko-

DONIOSŁOŚĆ PRAC REPARACYJNYCH W NIEMCZACH

Prasa niemiecka donosi, że w związku z zamknięciem licznych warsztatów rzemieślniczych mobilizuje się obecnie wszystkie rozporządzone siły do wykonywania reparaacji celem obsłużenia konsumentów. Dla rozszerzenia grona osób, mogących zajmować się reparaacjami, rozluźniono na czas wojny przepisy cehowe, zezwalając na wykonywanie prac reparacyjnych, będących dotychczas zadaniem fachowych rzemieślników, również osobom, nie należącym do stanu rzemieślniczego. Chodzi tu zwłaszcza o reparaacje odzieży i różnych przedmiotów codziennego użytku. Do prac tych wolno jednak używać tylko surowców nie objętych regramentacją wojenną.

Komunikaty włoskie

Rzym. (29. 4.) — Dalsze walki trwają na froncie tunijskim. Szerokie kontrataki lokalnych niemieckich i włoskich formacji zostały odparowane przez włoskie formacje.

W ciągu dnia wczorajszego bombardowały straty w ludziach i szkody materialne w Neapolu, Messynie, Syrakuzach i Lampeduzie. Zestrzelono 7 aparatów cztero-silnikowych.

Podane dodatkowo cyfry bombardowań wynoszą: 41 zabitych i 88 rannych w Neapolu; 3 zabitych i 12 rannych w Messynie; 5 rannych w Syrakuzach i Lampeduzie łącznie.

KANCELERZ PRZYJMUJE P. PAWELICZA, SZEFĄ RZĄDU CHORWACKIEGO

Berlin. — Kancelarz przyjął w swym kwatery głównej p. Ante Pawelicza, szefa niepodległościowego państwa chorwackiego. Przeprowadzone z nim rozmowy dotyczyły sytuacji politycznej i wojskowej w wspólnej walce państw, wchodzących w skład „osi”, przeciwko bolszewizmowi i Anglo-Amerykanom.

WY KILKU WŁERSZACH

VALENCE. — W La Chapelle-en-Vercois (Drôme) odbywa się 32-gi Kongres Narodowy studentów. Pierwszy raz od rozpoczęcia wojny zebrali się tu przedstawiciele stowarzyszeń studenckich z obu stron, reprezentujący wszystkie wyższe uczelnie Francji.

W DYSTRYKcie KRAKOWSKIM prowadzona jest akcja walki z tyfuszem. Czynne są cztery odzwonki, a to w Bochni, Kalwarii, Skawinie i Krzeszowicach. Zakłady te obsługują dziennie po 250 — 300 osób, przeprowadzając jednocześnie dezynfekcję ubrań. Poza tym czynnym jest 220 lotnych kolumn dezynfekcyjnych, 20 dalszych kolumn jest w stadium organizacji. Do każdej z kolumn przydzielony jest jeden specjalista od dezynfekcji, jego zastępca i dwu robotników.

W WIELICZCE I BOCHNI dla celów zwalczania tyfusu założono dwa górników lasnie. W miastach tych czynne są cztery szpitale epidemiczne. Dla młodzieży szkolnej wprowadzono obowiązek kąpieli.

MARSYLIA. — Ujęto tu sprawców wielkiej kradzieży sacharyny w liczbie 14, z których część umieszczono w więzieniu. Towar pochodził z Lyonu, a przemycał go były dyrektor Fabryki Cukru w Marsylii.

12 PUNKTÓW ZDROWOTNYCH zorganizowano w dystrykcie krakowskim. Funkcje te posiadał pod kontrolą burmistrzów i wójtów i prowadzone są przez miejscowych lekarzy miejskich i gminnych. Najlepiej pod względem urządzeń sanitarnych wyposażony jest ośrodek zdrowia w Bochni.

Zwiedzajcie Wystawę Antybolszewicką w Lyonie!

Wystawę Antybolszewicką w Lyonie!

Konflikt polsko-sowiecki

London. — Polski rząd w Londynie ogłosił deklarację, w związku z zerwaniem stosunków dyplomatycznych, zerwanymi przez Moskwę. Stwierdza ona w pierwszym rzędzie, że polityka prowadzona przez Polaków w Londynie zmierzająca zawsze do wytworzenia atmosfery z obopólnego przyjaźnielskiego zrozumienia pomiędzy Polską a Z.S.R.R.
Nota podkreśla, że rząd polski pierwszy poczynił kroki dla zbliżenia się z rządem sowieckim, celem dążącym do porozumienia, pomimo tragicznych wypadków, jakie miały miejsce od chwili wejścia wojsk sowieckich na terytorium Polski, tj. od 17 września 1939 r.
Odrzucając oskarżenia sowieckie, zarzucając emigrantom polskim rzekomą grę na korzyść Niemiec, nota podkreśla problem, jakie wysuwają się dla czoła akcji polskiej w Londynie.

Zdają oni, w imię solidarności narodów sojusznicy i najelementarniejszego pojęcia humanitaryzmu, wycofania z Rosji tysięcy rodzin polskich, których członkowie, znajdujący się obecnie w W. Brytanii i na Środkowym Wschodzie, gotują się do wzięcia udziału w walce.
Nota zwraca uwagę na los dziesiątków tysięcy sierot polskich, które należą uczęść i wychowywać, a których życie jest cennym dla narodu polskiego.
Rząd polski — broni kończąc ustepy ioty — broni czołgi Rzeczypospolitej. Polska nigdy nie domagała się i nie domaga obecnie terytoriów sowieckich. Obowiązkiem jednak rządu polskiego w danej chwili i w przyszłości — jest obrona praw i obywateli polskich.

Stosunki fińsko-amerykańskie

Waszyngton. — P. Cordell Hull, amerykański sekretarz stanu, odmówił udzielenia jakiegokolwiek wyjaśnienia na temat pogłosek o szykującym się zerwaniu stosunków dyplomatycznych pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Finlandią.
Helsinki. — Rozgłoszenie i dzień niki fińskiej dzieli się z ludnością kraju wiadomościami z prasy angielskiej i amerykańskiej, dotyczącymi stosunków fińsko-amerykańskich. Radiostacja w Lathi ogłosiła artykuł z dnia 11 „Social Demokrat”, w którym autor wyraża zdanie, że ostatnie wydarzenia, jakie miały miejsce w Helsinkach, mogą być wstępem do wypowiedzenia wojny Finlandii przez Stany Zjednoczone.

Przemówienie p. Salazara

Lizbona. — P. Salazar, premier portugalski, wygłosił przemówienie do narodu, w którym powiedział między innymi co następuje:
„Komunizm jest w naszym pojęciu największym wrogiem ludzkości. Zagadnienie to wiąże się z wszystkimi zasadami kierującymi ludzką i przedstawia wielkie niebezpieczeństwo dla cywilizacji zachodniej i chrześcijańskiej.”
Podkreśliwszy wole Portugalii do odparcia wszelkich groźb komunistycznych, prezes Salazar wyraził zadowolenie z przyjaźni politycznej hiszpańsko-portugalskiej, która doprowadziła do zawarcia bloku iberjskiego.
Następnie sprzyjając przekonanemu do zaprowadzenia nowego ładu, opartego na dobrej woli i współpracy ludu.

Przyczyny obecnego braku mięsa

St-Etienne. — P. de Meaux, delegat regionalny Korporacji Chłopskiej, omawia w ciemnych barwach obecną sytuację na rynku mięsnym. Kryzys w tej dziedzinie powstał z dwójki powodów: po pierwsze, na skutek klauzul umowy o rozejmie, wymagających zadośćuczynienia w pierwszym rzędzie; po drugie, z powodu zmniejszenia się możliwości znalezienia odpowiedniej paszy dla bydła.
W średnich i drobnych gospodarstwach, gdzie zachowano duży był dla wywiązania się z obowiązku dostarczania produktów mlecznych, waga zwierząt spadła znacznie. Krowy używane są do pracy, a sposób ich żywienia nie jest zadowalający, z powodu niedostatecznych zbiorów zeszłorocznych. Niedostateczne odżywianie bydła może łatwo spowodować wzmożenie gruźlicy. W styczniu br. zanotowano 565 proc. mięsa wołowego wycofanego z obiegu, na skutek zakazanego jego stanu.
Sytuacja rolnika nie jest do pozazdroszczenia, gdyż przy stale wzrastających cenach na wszystkie produkty, ceny produktów rolniczych stoją na miejscu. Restrykcje odbijają się również i na nich, gdyż nie mogą kupować w miastach potrzebnych im artykułów. Praca na fermach nie postępuje normalnie: kury się

Stosunki Stanów Zjednoczonych z Meksykiem

Berlin. — Meksykańskie ministerstwo spraw zagranicznych ogłosiło komunikat oficjalny, dotyczący rozmów prowadzonych pomiędzy prezydentami obu państw. Według tego komunikatu, zawarty został nowy układ, ustalający współpracę tych państw w dziedzinie rolnej. Na mocy zawartego porozumienia, Meksyk otrzymywać będzie i Stanów Zjednoczonych wszystkie produkty rolne, jakich będzie potrzebował, łącznie z 25 kwietnia, którą Mo-

Streszczenie wydrukowanych do tej pory odcinków

Petrionusz, arbiter elegantiae, budzi się i przyjmuje podczas ranej toalety Markusa Winicyusza, swego siostrzeńca, urażającego s wojny partyjskiej. Kresli on obraz Rzymu przed młodym oficerem, ażeby się ostatnimi nożkami dworskim, kpi z Nerona oraz daje swemu siostrzeńcowi pewne wskazówki praktyczne.
„U nas teraz dobrze jest pisać wiersze, siewać przy łacie, deklarować i śnić się w cyrku, ale jeszcze lepiej jest — a zwłaszcza bezpieczniej jest — nie pisać wierszy, nie mieć, nie siewać i nie śnić się w cyrku. Najlepiej zaś jest mieć podziwianie, gdy to czyni Medeanobrodzki...”
Winicyusz opowiada, iż na skutek wypadku przy bramach miasta — spotkał przypadkiem starszego patrycjusza Aulusa Plaucjusza i leczył się w jego domu, gdzie też poznał Ligię, córkę króla Ligów, przebywającą w tym domu, jako zakładniczką Rzymu. Młody oficer uległ czarowi królowej i właśnie zgłosił się do Petroniusza po radę, jakby mógł zdobyć przedmiot swej miłości.
Wuj jego zarobkowo wyraża, iż Ligia nie jest niepołączoną i nie można jej kupić a znosić Plaucjusza i jego żona tak się przywiązała do swej pupilli, iż zapewne jej nie odstąpią. Na prośby siostrzeńca jednak Petroniusz obiecuje swe pośrednictwo u Plaucjusza.
Winicyusz przypomina w drodze, iż w czasie spotkania z nim Ligia nie chciała słuchać jego wyznań, lecz ucieka, nakersztosy na piaszczynę znak ryby. Petroniusz łaskawie siole głowę nad znaczeniem tego rysunku.
Po przybyciu do domu Plaucjusza i wymianach grzeczności powitalnych, Petroniusz prowadzi rozmowę z gospodarzem, natomiast Winicyusz bawi się piłką z Ligią i synkiem Plaucjusza, aż w pewnej chwili pozostaje sam na sam z królową i może wreszcie — choć pośrednio — dłużej z nią rozmawiać. Wyznania jego nie mającej jednak żadnej odpowiedzi.
Petroniusz, zaskoczony jednak powagą i dostojnością gospodarza, nie ma odwagi — jak sam to później uzna — poruszyć właściwego tematu swej wizyty. Nie daje za wygraną i omija ją innymi srodkiem gwałtaniami.
W parę dni później do domu Plaucjusza zgłasza się centurion z kilku żołnierzami a gwardii cesarskiej i w imieniu Nerona domaga się zwrocenia Ligii, która jako zakładniczką — należy prawnie do niego. Mimo bólu i niepokojów, jakim przeżywa gospodarza myśl o wysłaniu drogiej pupilli do domu rozpustny, jakim jest palca cesarski — Plaucjusz musi wykonać rozkaz, a żona jego przysięga list polecający Ligię opłacie Akte, uwzględniając cesarskiej uciążliwej do niej wzięcia Urzusa, obrzeczmy Ligę. Chodził przypiętany do niej wzięcia Urzusa, obrzeczmy Ligę. Plaucjusz domyśla się, iż zabranie Ligii jest pomysłem Petroniusza i Winicyusza, ale ten ostatni — na wiadomość o tym

Przedstawiciele Narodów u „Ojca Chrześcijaństwa”

Przedstawiciele Narodów u „Ojca Chrześcijaństwa”

Przedstawiciele Narodów u „Ojca Chrześcijaństwa”

Przedstawiciele Narodów u „Ojca Chrześcijaństwa”

Przedstawiciele Narodów u „Ojca Chrześcijaństwa”

Przedstawiciele Narodów u „Ojca Chrześcijaństwa”

Przedstawiciele Narodów u „Ojca Chrześcijaństwa”

Przedstawiciele Narodów u „Ojca Chrześcijaństwa”

TO IOWO

W CHWILI, GDY CZYTAMY CO SIENKIEWICZ PISZE O POZARZE RZYMU...

Właśnie w chwili, gdy zapoznaliśmy się z mistrzowskim opisanym płonącym Rzymem, danym nam w „Quo Vadis” przez Sienkiewicza, Wieczne Miasto obchodziło dnia 21-go kwietnia rocznicę swego założenia. Według legendy założenie Rzymu przypada na 753 rok przed urodzeniem Jezusa Chrystusa... Ta data przecież nie jest ustalona. Gdybyśmy legendę przyjęli za prawdę, Rzym liczyłby teraz 2.696 lat istnienia...

Nero kazał podpalić miasto w 64 roku po urodzeniu Chrystusa i następnie w myśl swoich planów wspaniale je odbudował. Na uroczystości tegorocznej rocznicy Mussolini właśnie dnia 21-go kwietnia kazał otworzyć na użytek publiczny ostatnią część ulicy, biegnącej wzdłuż południowo-zachodniej strony wzgórza Kapitolińskiego. Dzieki tej nowej ulicy, zaczętej w 1929 roku, po zbiorczych szeregach domów u stóp wzgórza, dokonano odosłonecia Skaly Tarpejskiej, tworzącej południowy stok Kapitulu — słynnej Skaly, z której strącano zbrodniarzy popolitnych, ale i przestępców stanu.

Nasza nazwa spolszczona „Kapitol” pochodzi od słowa łacińskiego „Capitolium”.

Istnieje wiele opisów pożaru Rzymu w 64 roku... Z tych sienkiewiczowski jest jednym z najcelniejszych.

Sprawy bieżące

Naokoło zbrodni katyńskiej

Na jaw wyszło morderstwo wielu oficerów polskich pod Smoleńskiem. Rząd niemiecki uczynił Sowiety odpowiedzialne za śmierć tysięcy polskich wojskowych. Rosja odplaciła oskarżeniem za oskarżenie. Cóż innego pozostało Polakom, jeżeli nie odniesienie do Międzynarodowego Czerwonego Krzyża i żądanie zbadania obydnej zbrodni i wykrycia sprawców?

Czy jakkolwiek naród cywilizowany przeszedłby, mógłby przejść do porządku dziennego nad podobnym czynem? Czy abstrahując od tego, kto ją popełnił, w interesie bezpieczeństwa ogólnego światowego zbrodnia katyńska nie wymaga szukania winowajców w myśl ogólnoludzkiej zasady, że zbrodniarze niekarani, nienapiętowani a conajmniej nieposzukiwani, powtarzają bezkarnie uchodzące zwyrodniałe postępy?

Tym razem mord odbył się bezkarnie i tajemniczo w Polsce, innym razem to samo albo gorzej może się stać w innym państwie. Milczec nie wolno.

Jeżeli Rosja zarzuca Niemcom chęć poróżnienia i twierdzi, że to jest propaganda, że ona jest niewinna, to raczej powinna być jako bezpośrednio oskarżona wyrazić Polsce uznanie za jej stanowisko i przyczynić się do szcze gółowych wyjaśnień.

Nota nie zawiera odparcia zarzutów ani podstaw, któreby wykazywały ich niesłuszność a przeciwko podstawy takie istnieją i delegacja Sowietów Czerwonego Krzyża powinna była i jeszcze może domagać się ogłoszenia dokładnej listy ofiar, by cyfra 10.000 została przypięczona nazwiskami.

Przy pomordowanych oficerach znaleźiono dokumenty i pieczęcie. Dokumenty jeńców badają urzędy. W interesie obu oskarżonych stron należałoby zbadać na nich odciski palców kontrolujących je przed zgonem ofiar urazonych. Można również stwierdzić, czy nie znajdowały się przy trupach listy i fotografie pochodzące z okresu późniejszego niż wskazana data masowego mordu. Jakże pieniądze znalezione, jakże żołd mieli przy sobie, jaki ekwipunek?

Zapewne dołączymy się wkrótce i wykazy zabitych pod Katyńskiem osób i różnorodnych nacalnych dowodów prowadzących do odszukania winnych i tym samym do zapobieżenia na arenie światowej podobnym postępkom nie licującym z cywilizacją 20-go wieku i rycerskimi metodami prowadzenia wojny.

LUDMIŁA.

O młodzieży polskiej przebywającej w Palestynie

„Jeżeli chodzi o żołd, to każdy z chłopów dostaje 0,5 funta na dekade. Z tego większą część idzie na przerwki i doposażanie sort ubraniowych, przeznaczonych dla dorosłych ludzi, kupowane stodoły, kurniki — niestety zakup papierosów. Niemniej duża część młodzieży odkłada pieniądze na „czarną godzinę”, mimo że w obozie przymusowego oszczędzania nie ma.

„Zakwalifikowanie, jeżeli wzięć pod uwagę istniejące możliwości jest dobre. Wszyscy mieszczą się w namiotach, śpią na signiokach położonych na ziemi i są poddani rygorowi wojskowemu, nieco złagodzonemu. Jeżeli jednak uwzględnimy klimat Palestyny, suchy stan gleby, dobre wyżywienie oraz doskonałą jakość namiotów, uszytych z potrójnego płótna, nieprzepuszczającego ciepła, a w porze deszczowej wilgoci, tego rodzaju bytowanie nie następcza żadnych większych niewygód i nie odbija się na zdrowiu żołnierzy.

„Nauka odbywa się w namiotach, co przy braku stołów, tańszych i przyborów do nauki jest połączone z wielkimi niewygodami. Brakowi książek udało się częściowo zapobiec przez zakupowanie starych polskich książek, których tu jest sporo i przedrukowanie ich w prywatnych drukarniach.

„Natomiasz wielkiej braki odzwia się w zakresie pomocy naukowej, zwłaszcza przy przedmiotach jak chemia, fizyka i mechanika. Brak też jest map i atlasów.

„Wychowanie fizyczne w wytworzonych warunkach jest wyjątkowo ważne, bowiem młodzież przez kilka lat prowadziła wielce nieracjonalny tryb życia, skutkiem czego waga chłopów jest niedorozwiniętych fizycznie. Obecnie na skutek braku tańców i sportów chłopcy muszą pisać i pracować w pozycji skurczony, co bardzo niekorzystnie odbija się na organizmach przeciętnych.

„Na miejscowym terenie spręż jak taki jest bardzo drogi i nie ma go w takiej ilości, w jakiej jest potrzebny. „A więc książki, książki i raz jeszcze książki, poza tym spręż sportowy, lekarstwa, gry, mapy, wykresy samochodowe.

„Sprawa personelu nauczycielskiego jest rozwiązana w sposób właściwy i nie nastawa żadnych trudności. Personel nauczycielski obozu został wzbogacony z pomocą sił nauczycielskich szkół powszechnych przebywających w środowiskach polskich na Bliskim Wschodzie oraz częściowo zakontraktowanych nauczycieli szkół średnich.

„Z chwilą przybycia na teren Bliskiego Wschodu większej ilości kobiet, wszystkie nauczycielki zostały przydzielone do młodzieży młodszej, co w wysokim stopniu ułatwiło prowadzenie nauki i dało namiastkę domu rodzinnego. Wogóle napływ świętych sił kobiecych postawił na naszym poziomie takie sprawy, jak bardziej troskliwa opieka nad młodszymi dziećmi, pielęgnowanie chorych, rparacja bielizny, gospodarka żywnościowa i t. d.

„Program dnia jest rozłożony następująco: nauka odbywa się od g. 8 do 11,30. Do g. 15 jest przerwa obiadowa. Od godz. 15 — 17 odrabianie lekcji pod dozorem nauczycieli. Od godz. 17 — 18 odbywa się godzina ćwiczeń. Całość wyszkolenia i wyszkolenia ogólnego obliczana jest na kilka lat. Obecny obóz jest tylko etapem. Młodzież zostanie później wyznaczona do odpowiednich zakładów naukowych.

GDZIE I KIEDY ZMARLI KAZIMIERZ PRZERWA - TETMAJER I BOY-ZELEŃSKI

W czasie daj wrześniowych 1939 roku zakończył życie Kazimierz Przerwa - Tetmajer z domu swoich Tatr ukończonych i z domu tego cmentarza w Zakopanem, na którym przed laty pochował swoją matkę i położył na jej grobie kamień pamiątkowy. Zakończył życie w Warszawie — jak się zdaje — z głodu i przerażenia, bo zwłoki nie wykazywały ran i obrażeń.

Jego brat ciocięcy Tadeusz Boy - Zeleniński zmarł niedawno pod Berlinem. Pierwsze lata wojny spędził w bolszewickim Lwowie. Pozostał tam zrazu po wypędzeniu bolszewików, potem znalazł się pod Berlinem.

Stefan Dobrycz.

ZATRZYMANIE SPRAWCÓW ZAMACHU NA P. DEAT Vichy. — Po długich poszukiwaniach udało się ująć trzech osobników, którzy dokonali w dniu 31 marca zamachu na p. Deat. Należeli oni do organizacji komunistyczno-terorystycznej, doskonale zorganizowanej, która miała już za sobą cały szereg zamachów sabotażowych. Udało się odkryć składy broni, materiałów wybuchowych oraz ulotek propagandowych, które świadczyły o niezłomności i przyjaźni tej organizacji do partii komunistycznej.

REPATRIACJA 12.000 WŁOCHÓW Z EGIPTU
Londyn. — Jak donoszą z Aleksandrii — około 12.000 repatriowanych Włochów opuściło ten port egipski na pokładach dwóch angielskich statków szpitalnych.

NIENOTOWANY FENOMEN ELEKTRYCZNY

Madryt. — Rządki zjawisko zdarzyło się w gminie Abades, koło Segowii.

Na skutek zaburzenia, prąd elektryczny wysokiego napięcia przedostał się do sieci rozdzielczej o małym napięciu. Niezłocznie iskry zaczęły migotać na ulicach i w domach, powodując panikę wśród ludności. Zdarzyły się nawet wypadki śmiertelne. Tak np. 17-letnia dziewczyna, która zbliżyła się do licznika celem zamknięcia go, została porażona prądem zjawisko. Gdzieś indziej, przed wysokiego napięcia przedostał się do pewnych pokoi, do których nie można było wchodzić. W innych domach prąd stopił wszystkie przedmioty metalowe, w szczególności podstawy łóżek i matracze siatkowe. Szybka interwencja techników pozwoliła na przedkie usunięcie niebezpieczeństwa.

DLA ROLNIKÓW

Jak należy się bronić przed chrabaszczami

W najbliższym czasie spodziewać się należy inwazji chrabaszcz (hanneton), w szczególności w tych dzielnicach, gdzie zanotowano już dużo szkód spowodowanych przez ich pedraki (wers blancs) w latach 1941/42.

Pedraki żyją w ziemi i karmią się korzeniami roślin, owady dojrzają ich liśćmi i w obu stanach szkodzą drzewom.

Chrabaszcz w stanie pedraka przebywa 2-4 lata pod ziemią i dlatego nie każdego roku jednokowa liczba tych owadów się pojawia. Zwykle występuje gromadnie w maju, obsiada drzewa i częstokroć zupełnie je z zieloności ogolają. Lot ich jest ciężki i nieostrożny. Życie chrabaszczki niewiele przedłuża się nad miesiąc. Jaja swoje składa w ziemi a te wylegują się w sześć tygodni po złożeniu to jest w sierpniu.

Pedraki są najwięcej tępolne

CO PISZE PRASA?

Transporty w Rzeszy...

„La France Militaire”: „Armie niemieckie liczą, poza siłami lotniczymi, 300 dywizji uszkiełkiej broni. Biorąc pod uwagę operacje wojskowe, dokonane przez te 300 dywizji w ciągu 3 i pół lat należy przyjąć, że zostały one niezaprzeczalnie wartości bojowej. Przeprowadziła się również, że zawiązując gładystyczne obrońcy, prowadzonej w ciągu zimy w Rosji i Afryce, Niemcy zdolni utrzymać w rezerwie około 120 dywizji śnieżnych lub wyciecznych, najbardziej nadających się do walk zaczepnych. Te 120 dywizji rezerwy będą użyte na liniach wojennych. Muszą się one zatem znajdować w stanie rozporządzenia. Jeśli przypuścić, że średnio 40 dywizji niemieckich okupuje stale kraje europejskie, poza neutralnymi, pozostaje 80 dywizji, całkowicie zdanych do manewrowania. Trzeba mieć je przewozić w jaknajkrótszym czasie z jednego krańca Europy na drugi. Pod tym względem pierwsza wojna światowa dała Niemcom bardzo dużo ciekawych i przekonywujących doświadczeń. Udało im się osiągnąć na najtrudniejszych odcinkach transport miesięczny 15 dywizji piechoty (w grudniu 1917 r.). Należy więc uważać za możliwy miesiąc czynny przewóz 15 dywizji na najbardziej czuły w danej chwili odcinek frontu”.

Udań oburzenie p. Molotowa...

„Le Soir de Lyon”:

„To, że emigranci polscy w Londynie, oddani rządom brytyjskiemu, zainteresowali się masakrą w Katynie, nazwane zostało przez Stalina „uderzeniem sztyłem w plecy”. Wytykto stąd zerwanie stosunków dyplomatycznych, które p. Molotow starał się uzasadnić w dość dwuznaczny sposób, zrzucając na emigrantów londyńskich całkowitą odpowiedzialność za zabicie. W danym wypadku, chodzi im jedynie o materialne wykorzystanie elementów, które sami zradzili i dziesiątkowali z całym okrucieństwem. Dlatego też p. Molotow uważa za dołkiwa znieprawę prosty fakt zwrocenia się rządu polskiego z żądaniem o wyjaśnienie istoty sprawy, w odpowiedzi na które ucieka się do najbardziej wąskiej decyzji, jaką może podjąć naród. Znajdując się pod presją międzynarodowego sporu”.

KALENDARZ PRAC OGRODOWYCH

M a j

Siad korbal biały, nie pncay się, albo „de Virginie”; siad korniszony. Kończyć oczekowanie karczochów, spieszyć z sadzeniem kartofli.

Przerzadzać rośliny wschodzące, spełniać ziemie; ukrywać słomą i polewać starannie.

Siad cikorii brukselskiej, rzepę, portulakę, pory, buraki, marchew zimową i salsęfę.

Przesadzać salate głowiastą, selerę, kapustę i pomidory.

Pora sadzić fasole. Obszczyścić kwitnące boby, aby zabezpieczyć się przed czarną mszycą.

Spożywać, jak salsęfę, kornele cikorii Witloof, lecz gotowane w dwóch wodach.

Siad do gruntu wszystkie jednoletnie kwiaty, które mają kwitnąć w jesieni; dwuletnie jak np. niezapominajki (myosotis), laki (giriolles jaunes), dzwonki (campanules), stokrotki (paquerettes), pierwiosniki (primevers), bratki (pensées) i inne, które upiękasz na przyszyły rok kwiatem, a także kwiaty wytrzymałe jak: orlik (ancolies), floksy (phlox), mak (pavots) i ostrożki (pieds d'alouette).

W końcu miesiąca posadzić do kwiatników gieranie, ulanki (fuchsias), heliotrop, begonie i geranie.

Wynosić do ogrodu skrzynie z georginami, nakrywszy je szkłem.

REPATRIACJA 12.000 WŁOCHÓW Z EGIPTU

Londyn. — Jak donoszą z Aleksandrii — około 12.000 repatriowanych Włochów opuściło ten port egipski na pokładach dwóch angielskich statków szpitalnych.

Chciałbym ja wiedzieć...

Chciałbym ja wiedzieć — czy ten ludzki świat ma jeszcze w pierśsiach człowieczeństwa atom — czy też podobny jest już starym gratom — czy się wyrzucza je — jako psi gnat?!

Czy jeszcze dziermie w nim iskra ludzkości dana przez Boga — nie po to by truc, lecz aby stworzyć pełnię szczęśliwości i radość życia człowiekowi kuć?!

Czy wszystko poszło na dno głębin mórz i dusza świata tam leży odmiła? Czy też się znajduje ognisko co pała — żądzą wskrzeszenia obumarłych zórz?!

Czy wszystko już się zamieniło w ból i czy człowieka już życie nie pęci? — że sypcha twarde w głab niepamięci, za pokarm biorąc łez swych własnych sół!

Czy w duszy nie już boskiego nie dźwięczy? Czy szatan pietno jej włożył na skroń? Czy nie jest zdolna zrzucić co pała — i kobiercem rozesać życia kwiatów woń?

Chciałbym ja wiedzieć czy jest ktoś na świecie coby mi bratem był przez pragnień szlak? Czy też już miłość bratnią wiatr rozniecił po świecie całym, jak zużyty brak?

Czy nie pochodni szczęścia nie zapali? Czy wiecznie tylko będzie rządził miecz? Czy ziemia cała na przestworzach wali — pójdzie krok naprzód czy cofnie się wstecz?

Jeśli nie mają wskrzeszać złote zorze — niech dziś się niebo zwali i ciężarem chmur roztraska w drzazgi ziemię i wepchnie ją w morze — i zniszczy po wsze wieki nieudały twór!...

Lecz jeśli jest nadzieja, by wskrzesić ją z mar i tchnąć w nią duszę boskiej wiekiusty czar — każdy człowiek niech walczy przeciw temu co kłam i doda swą cigielkę — pod boski ziem; chrzram!

Jolanta Leliwa

Pawłowi, Piotrowi, Alexandrowi Braciom...

Nie wiem, czy dziś nad Twoim grobem, brzozy wyrosły, czy też kwiaty — nie wiem, czy śpiewa z rannym chłodem przelotny, mały gość skrzydlaty.

Nie wiem, czy mokra ziemia gniecie Ci wieko Twojej trumny i czy nie zbudzi Cię z uspienia szmer moich ław, zanim umrę.

Nie wiem, czy czujesz, czy pamiętasz szept swoich dni ostatniej wiosny: mój krzyk wydarty znojną męką — czy wiatry dawne Ci doniosły?

Kazimiera Ilakowiczówna

Umarli... Znajomi... Kochani...

Idą ku mnie tylko kalinami, po cierniach, siałych jagodach, umarli, znajomi, kochani. Idą ku mnie tylko po szelestach, między wlebrzy zadzysane wplątani:

„Tyś tu? Ach, cóż za pogoda!” Od szronów — brwi ich sive, młede rzeszy dziwnie ocieśla... I głaszczą ich, choć wiem — że nie żywi

Węgr.

W kilku wierszach

TARBES. — Zdłużać w Pirenejach byłki, pozostawiona zbyt długo na wolności, stały się postrachem okolicznej ludności. Konieczna jest interwencja administracji dla zahamowania niebezpieczeństwa.

HOLENDRSCY kopacze torfu zostali skierowani na Litwę i Wileńszczyznę dla eksploatacji złoty torfu. Powierzchnię złoty torfu ocenia się na tym terenie na 100.000 ha, podczas gdy dotychczas eksploataowanych było 3.000 ha.

SZANGHAI. — Agencja „Central Press” donosi, że admirał Szu-Tu-Sing, dowódca floty morskiej Czang-Kingtu, operującej w Kiangsu i Szantungu, przeszedł ze 1.200 ludźmi na stronę rządu w Nankinie.

W INOWROCŁAWSKIM na gospodarstwie rolnym Groenholm został osiedlony pierwszy osadnik niemiecki t. zw. „Wehrbauer” inwalida z frontu wschodniego.

NOWE USTAWODAWSTWO w gubernatorstwie* od 26 października 1939 roku obejmuje już cztery grube tomy. Dla łatwiejszego wglądu w nowe prawodawstwo ukazała się w Krakowie książeczka w opracowaniu radcy sady dr. Alberta Weh p. t. „Przegląd prawa gubernatorstwa”.

LIZBONA. — Donoszą z Mozambiku, że panuje tam wciąż wstępująca epidemia szpiczki. Lekarze walczą ze zlem, które szerzy się szczególnie wśród tubylców.

OGłosZENIA

ROZNE

Poszukuje się **RODZINY z 4-7 osób do pracy** w majątku pod Tuliwą. Wymagana jest znajomość pracy kołmi i dojenia krów. Warunki bardzo dobre. Szczegółowe ogłoszenia z podaniem wieku i ilości osób oraz ewnl. odpisami świadectw kierować należy do administracji „Wiariusz Polskiego” pod Nr. 963. (Visa O.R.T. Nr. 5623).

POSZUKIWANIE

POTAPCZUK Maria z synami Antonim i Janem — poszukuje swego MEZA MIECZYŚLAWA, zamieszkałego przed wojną w Audun-le-Tiche (Moselle). Ktoby wiedział o miejscu jego pobytu, lub posiadał jakikolwiek wiadomości proszę kierować na adres: Mme POTAPCZUK Maria — à Monney-Bas par Hautefort (Dardogne)...

Imp. de la PRESSE LYONNAISE 46, rue de la Charite, LYON (Rhone). Le gerant: E. BOUCHER.

ANDRZEJKA

Wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób okazali swe współczucie i pomoc po stracie naszego Najdroższego i nigdy niezapomnianego Syneczka

W dniu 10 kwietnia 1943 r. a w szczególności p. Docentowi Dr. Rahnemu za najczulszą opiekę i wysiłki w ratowaniu życia, Mecenasowi Janidze, Katedru Kapelanowi, Inż. Świechowskiemu oraz całemu gronu naszych Przyjaciół i Znajomych składamy z głębi serca piynące Bóg zapłać.

Brunonowie Lewicy
Breteloux, kwiecień 1943 r.